

ต้อหิน
เป็นอย่างไร
ต้อหินกับต้อกระจก
โรคไหนร้ายแรงกว่า

ต้อหิน คือภาวะที่ลูกตามีความดันภายในลูกตาสูงเกินไป ทำให้ตาแข็งคล้ายหิน จึงเรียกต้อหิน ความดันในลูกตาที่สูง ทำให้มีการเสื่อมของประสาทตา โรคต้อหินพบไม่บ่อยเท่าต้อกระจก แต่น่าจะร้ายแรงกว่า เนื่องจากถ้าไม่รักษาหรือรักษาช้าจะทำให้ตาบอดหรือมัวมาก และรักษาให้กลับมาเห็นดีขึ้นไม่ได้ด้วย

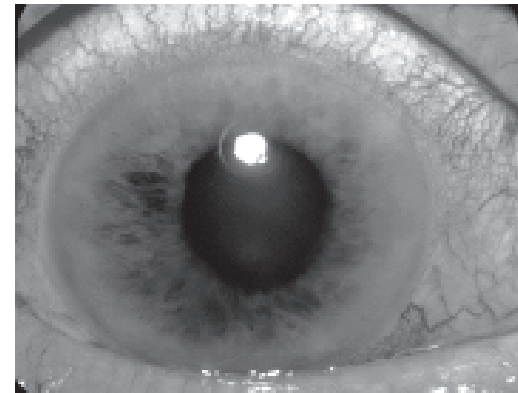

ต้อหินคือภาวะที่ตามีความดันลูกตาสุงเกินไป บางครั้งสูงมากจนตาแข็งเหมือนหิน จึงเป็นที่มาของชื่อต้อหิน โรคต้อหินพบไม่บ่อยเท่าต้อกระจกแต่น่าจะร้ายแรงกว่า เนื่องจากถ้าไม่รักษาหรือรักษาช้าจะทำให้ตาบอดหรือมัวมาก และรักษาให้กลับมาเห็นดีขึ้นไม่ได้ด้วย ขณะที่ต้อกระจกในผู้ใหญ่แม่เป็นมาอยู่แล้ว แต่พอผ่าตัดเมื่อใดตาก็มักจะกลับมามองเห็นได้ดี

ต้อหินคือโรคของตาชนิดหนึ่ง ที่มีการเสื่อมของประสาทตา ทำให้มีลานสายตาแคบลง มีตมัวจนถึงตาบอดได้ เชื่อว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่ก่อให้เกิดต้อหิน ปัจจัยหนึ่งคือความดันตาที่สูงเกินไป ทำให้เกิดการกดที่เซลล์ประสาทตา เป็นผลให้มีประสาทตาเสื่อมตามมา ปกติตาคนเราจะมีการสร้างน้ำหล่อเลี้ยงขึ้นภายในลูกตาตลอดเวลา และน้ำหล่อเลี้ยงตานี้ก็จะระบายออกจากตาตลอดเวลาเช่นกันในปริมาณเท่ากับที่สร้างขึ้น เมื่อใดก็ตามที่สมดุลนี้เสียไป คือมีการระบายออกน้อยกว่าสร้าง จะทำให้มีการคั่งของน้ำในลูกตา จึงมีความดันลูกตาสุงมากเกินไปตามมา เกิดภาวะต้อหินขึ้นได้

ต้อหินเป็นได้ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงผู้สูงอายุ โดยส่วนใหญ่พบในผู้มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ต้อหินแบ่งง่ายๆ ได้เป็น 2 ชนิด คือชนิดเฉียบพลันและชนิดเรื้อรัง ดังนี้

1. ต้อหินชนิดเฉียบพลัน จะมีความดันลูกตาสุงขึ้นอย่างรวดเร็ว ในเวลาเป็นวัน ทำให้มีอาการปวดตามาก ตาแดง ตามัวลง อาจมีอาการปวดศีรษะ คลื่นไส้อาเจียนร่วมด้วย ถ้าไม่ได้รับการรักษาโดยเร็วจะทำให้สายตามัวลงอย่างรวดเร็วจนถึงตาบอดได้

รูปต้อหินเฉียบพลัน ทำให้ตาแดง ปวดตา

รูปการมองเห็นของคนปกติ

รูปการมองเห็นของคนเป็นต้อหินจะมีลานสายตาแคบลง

2. ต้อหินชนิดเรื้อรัง ความดันลูกตาจะสูงขึ้นช้าๆ ในเวลาเป็นเดือนเป็นปี ดังนั้นตาจะมีเวลาปรับตัวได้ จึงอาจไม่มีอาการปวดตา ผู้ป่วยจึงมักไม่รู้ตัวว่าเป็นต้อหินอยู่ จึงยังไม่ได้รับการรักษา ประสาทตาจะเสื่อมลงเรื่อยๆ ลานสายตาจะแคบลงมากขึ้นๆ จนผู้ป่วยสังเกตว่าตมัวลง จึงมาพบแพทย์เมื่อโรคเป็นมาอยู่แล้ว ซึ่งการรักษาที่เพียงแต่ช่วยป้องกันไม่ให้ประสาทตาเสียไปมากกว่านี้ แต่ไม่สามารถช่วยให้ประสาทตาส่วนที่เสียไปแล้วคืนกลับมาได้ ดังนั้นความสำคัญของต้อหินชนิดนี้จึงอยู่ที่การค้นพบโรคตั้งแต่ระยะแรก ดังนั้นในผู้ที่มีอายุมากกว่า 40 ปีทุกคนซึ่งถือว่าเป็นมีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคนี้

หรือผู้ที่มีคนในครอบครัวเป็นโรคต้อหิน ควรไปรับการตรวจสุขภาพตาและวัดความดันตาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สาเหตุของต้อหิน

- ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเอง
- หยอดยาประเภทสเตียรอยด์เป็นประจำ
- มีการอักเสบเรื้อรังของลูกตา
- สาเหตุอื่นๆ เช่นอุบัติเหตุที่ตา, ภาวะแทรกซ้อนจากเบาหวาน

รูปยาหยอดตาประเภทสเตียรอยด์ ที่มีขายในประเทศไทย

การรักษาต้อหินจะไม่สามารถทำให้เซลล์ประสาทตาที่เสียไปแล้วคืนกลับมาได้ แต่เป้าหมายของการรักษาคือไม่ให้สายตาสีเทาไปมากกว่านี้ ดังนั้นถ้ามีอาการปวดตาและโดยเฉพาะถ้ามีตาแดงร่วมด้วยให้รีบไปตรวจตา ส่วนผู้ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป ควรได้รับการตรวจตาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อตรวจพบโรคตั้งแต่ระยะแรกๆ โดยเฉพาะผู้ที่มีประวัติคนในครอบครัวเป็นต้อหิน จะมีโอกาสเป็นต้อหินได้มากกว่าคนทั่วไป

ในปัจจุบันการรักษาต้อหินจะเพื่อให้ความดันลูกตาลดลง โดยการทำให้การสร้างน้ำหล่อเลี้ยงในลูกตาลดลง หรือทำให้การระบายน้ำออกจากลูกตาดีขึ้น หรือทั้งสองอย่าง การรักษาจะแบ่งเป็น 3 วิธี คือ

1. ยาลดความดันตา มีทั้งชนิดรับประทาน และยาหยอดตา
2. การยิงแสงเลเซอร์
3. การผ่าตัด

การรักษาโดยวิธีใดนั้น ขึ้นอยู่กับชนิดของต้อหินและผลของการรักษาในขณะนั้น โดยมีการประเมินและการตัดสินใจร่วมกันของจักษุแพทย์และผู้ป่วย ซึ่งผู้ป่วยโรคนี้จะต้องไปติดตามการรักษาตามนัด และใช้ยาตามที่จักษุแพทย์แนะนำอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันภาวะตาบอดจากโรคต้อหิน ซึ่งจะไม่สามารถทำให้กลับมาเห็นดีขึ้นได้อีกเลย

ข้อแนะนำในการป้องกันตาบอดจากโรคต้อหิน

1. เมื่อมีอาการผิดปกติกับตา ห้ามซื้อยาหยอดตามาหยอดเอง เพราะถ้าได้ยาหยอดตาประเภทสเตียรอยด์ อาจทำให้เกิดโรคต้อหิน ทำให้ตาบอดได้
2. ในผู้ที่มีอายุมากกว่า 40 ปีทุกคนซึ่งถือว่ามีความเสี่ยงต่อการเป็นต้อหิน, ผู้ที่มีคนในครอบครัวเป็นโรคต้อหิน รวมทั้งผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเป็นต้อหินเพิ่มขึ้น เช่น เป็นโรคเบาหวาน รับประทานยาสเตียรอยด์เป็นประจำ ควรไปรับการตรวจสุขภาพตาและวัดความดันตาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
3. ถ้ามีอาการผิดปกติทางตา เช่น ปวดตามากร่วมกับอาการตามัวหรือรู้สึกตึงๆตา ควรไปพบจักษุแพทย์เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคตั้งแต่นั้น

